

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות בנש"ק טורינו והבינו הנה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 618

משכיל לדוד

פרשת קורח

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

יש עושר השמור לרעת בעליו

"ויקח קרחה בן יצהר בן קהת בן לוי" (במדבר ט"ז א')

הגמרא במסכת סנהדרין (דף קט): אומרת; מהו "ויקח" - אמר ריש לקיש; שלקח מקח רע לעצמו. כותב רש"י; לקח את עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. וזהו שתרגם אונקלוס "ואיתפליג קורח", נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת.

ובאמת שהדברים תמוהים. הנה קורח לא היה אדם פשוט, כך הלא אמרו חז"ל במדרש (תנחומא); חכם גדול היה קורח ומטועני הארון היה, שנאמר "ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו" (במדבר ז' ט'). ואומר האר"ז"ל הקדוש; "צדיק כתמר יפרח" עולה סופי תיבות קורח. הרי שקורח היה איש צדיק, ואם כן יש להבין כיצד הוא הגיע לדיוטא כה תחתונה, להיקהל ולחלוק על ה' ועל משיחו, ולהסית את כל קהל עם ישראל נגד משה רבינו ואהרן הכהן. הרי לא היה חסר לו מאומה, גם עושר גם כבוד היו מנת חלקו, וכמו שאומרת הגמרא במסכת פסחים (דף קיט.); אמר רבי לוי, משאוי שלש מאות פרדות לבנות היו מפתחות בית גזיו של קורח, עד כאן. ולפיכך שומה עלינו להבין מה הניע את קורח לקום ולהוציא דיבה על משה ואהרן ולדבר עליהם דברי רכילות ולשון הרע?

עוד יש להבין. אם כל כך גדלה רשעותו של קורח, עד שהעיז לחלוק על ה' ועל משיחו, מדוע בכל זאת זיכהו הקב"ה בעושר כה עצום, לשם מה הוא קיבל את כל זאת?

כדי שנבין זאת, הבה נתבונן ונראה מנין מקור העושר העצום שזכה לו קורח. הגמרא במסכת פסחים אומרת (דף קיט.); אמר רבי חמא, בר חנינא שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים, ואחת נתגלתה לקורח. וחשבתי לבאר בסייעתא דשמיא, לפי שידע הקב"ה שבקורח טבועה מידה מגונה מאוד והיא מידת הקנאה. וכדי לרש מדה זו ממנו ולסייע בידו לתקן את מידותיו הרעות, נתן לו הקב"ה עושר מאוצרותיו של יוסף הצדיק, כדי שעל ידי שיתבונן בעושרו יבוא לזכור את יוסף ואת צדקותו ואת מידותיו הטובות והישרות. שעל אף שאחיו קנאו בו, כמו שנאמר (בראשית ל"ז י"א) "ויקנאו בו אחיו", ומררו את חיינו והורידוהו למצרים - בכל זאת יוסף הצדיק לא השיב להם כגמולם הרע, ואף התנהג עימם בחן בחסד וברחמים. ומאידיך הוא לא קינא במלכותו של יהודה, על אף שהיה יוסף העיקרי שבשבטים והמיוחד שבהם. שהרי יוסף היה

אהוב ונחמד אצל אביו יותר משאר האחים, והוא למד וספג את תורת אביו כמו שנאמר (בראשית ל"ז ג') "כי בן זקנים הוא לוי", ואומר התרגום - ארי בר חכים הוא ליה, והוא בנה של רחל אמנו שהיא עקרת הבית. ובכל זאת תפס יוסף במידת הענוה ולא ביקש גדולה וכבוד לעצמו, והוא היה משפיל את עצמו ומתנהג עם כולם שווה בשווה. וכמו שנאמר (בראשית ל"ז ב') "והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו", כלומר שהיה משתף עצמו עם בני השפחות ומדבר אליהם באהבה וחובה ורעות.

לכן ריחם הקב"ה על קורח, ונתן לו מאוצרותיו של יוסף הצדיק, מתוך מטרה ברורה כדי שהוא יזכור את צדקותו ותומתו של יוסף, וילמד ממדותיו הטובות להסיר את מידת הקנאה שהייתה טבועה בו, ועל ידי כך יתקן את מידותיו. אולם לדאבונו לב, קורח לא השכיל לקחת מוסר מעושרו האדיר, לפי שמידת הקנאה הוציאה אותו מן העולם. וכמו שכותב רש"י (במדבר ט"ז א') ומה ראה קורח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור. הרי שמידת הקנאה היא שהייתה בעוכריו להוריד אותו לבאר שחת. וכבר אמרו חז"ל (מסכת אבות ד' כ"א) "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם".

ואמרו חז"ל (סנהדרין קיט). עושר שמור לבעליו לרעתו - אמר רבי שמעון בן לקיש, זה עשרו של קורח. מפני שלא השכיל לתת אל לבו את דרך חיי של יוסף הצדיק, ללמוד ממנו את מידת הענוה שהייתה בו, ולהתרחק מן הגאווה והקנאה, לכן ירד אל שפל המדרגה והסית ולחם נגד משה ואהרן. ומה עלה בסופו? "וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל" (במדבר ט"ז ל"ג).

לכן אמרו חז"ל, שקורח לקח מקח רע לעצמו, כביכול לקח וגנב ממון שאין מגיע לו. לפי שעיקר מטרת העושר שניתן לו, היה בכדי לשפר ולתקן את מידותיו, על ידי שיתבונן במעלת יוסף הצדיק - ואז עושר זה היה מגיע לו ביושר בצדק. אולם עתה שקינא במשה ואהרן, ולא תיקן את מידת הקנאה, הרי שעושר זה כגזל בידו וכאילו נלקח בגניבה. ולכן אמרו עליו חז"ל, שלקח מקח רע לעצמו - מקח שלא בצדק ושלא ביושר.

יהי רצון, שנזכה לתקן את מידותינו וליישר את אורחותינו, ונתרחק מהמידות המגונות והרעות קנאה תאוה וכבוד, ונתעטר במידות טובות וישרות. אמן ואמן.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת קורח ג' תמוז תשע"ב

ירושלים	תל אביב	באר שבע	
19:13	19:29	19:28	הדלקת נרות
20:30	20:33	20:31	מוצאי שבת
21:15	21:18	21:17	רבינו תם

הומנים הם לפי שעון קיץ

הילולא דצדיקא

- ג - רבי שניאור קוטלר, ראש ישיבת ליקווד
- ד - רבי פנחס הלוי הורביץ מניקלשבורג, מח"ס "הפלאה"
- ה - רבי צאלח כהן זנגי
- ו - רבי חיים די לה רוזה, מח"ס "תורת חכם"
- ז - רבי שמחה בונם אלטר, האדמו"ר מגור
- ח - רבי חיים משאש, מח"ס נשמת חיים
- ט - רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנז

מעשה שהיה

ויש מי שיש לו לקח טוב

בבני ברק אין בעיה של גמח"ם אני כבר אסתדר, אבל לא נותנים... אז אספר לך. יש לי גמ"ח. עוד בהרצליה היה לי גמ"ח גדול, כדאי לך עכשיו לרדת לקחת טופס תמלא אותו, ואלווה לך שלושת אלפי דולר.

אני לא צריך גמ"ח, כבר הסברתי לך - הבעיה, שמתנגדים לבניה שלי. עזוב, ראשית כל קח כסף, שיהיה לך בשביל ההתחלה, תחתים שלושה ערבים לשלושת אלפי דולר. יש לי גמ"ח גדול מה איכפת לך. הוא שוב מסביר לו: לא זו הבעיה - -

שמע נא מה שאני אומר לך, תרד ותיקח טופס תקבל את הכסף, תלך לעירייה לבקש אישורים ותוכל לבנות.

מה אתה רוצה מהחיים שלי? אני רוצה כמו שאמרת: תתחיל לטפל בבניה, וקח כסף מהגמ"ח שלי.

אבל יש בעיה עם - - -

זה תשאיר לי אני כבר אטפל בנושא. הביקור הסתיים.

בינתיים הוא יורד ודופק אצל המתנגד הראשי - השכן מלמטה, שביקר אצלו לפני כשעה. נכנס גם אצלו לביקור: כמה ילדים יש לך? חמש ילדים. כולם התחתנו? ברוך ד' התחתנו.

כמה חדרים יש לך כאן בדירה? שתיים וחצי ועשיתי מזה שלוש, חסדי ה'.

אני רוצה משהו לשאול. אין לך ילדים בבית, ועשית משנים וחצי - שלוש, ולמעלה יש שכן עם שתיים עשרה נפשות בדירה, ישנים שם במטבח עם מזרון על הקרקע, וכי אין לך רחמנות, ולא זו בלבד אלא שאתה עוד בא אלי להחטיא גם אותי, להיות חוטא ומחטיא?! המשיך ודמעות נצנצו בעיניו הישישות מלאות רחמים: אני רוצה לומר לך משהו, שכני היקר, אינני צעיר, תדע לך, כל אחד בחייו חייב להגיע לרחמי שמים, ללא זה - מר מאד. אנו זקוקים לרחמים. ולדעתי, אם אדם מרחם על זולתו, ובפרט על שכניו - ה' מרחם עליו ואם לא, ממש רחמנות עליו.

היהודי התרגש מדברי הזקן ודמעות בעיניו: "טוב, איך זאג גורנישט" = מהיום אינני אומר מילה ואינני מתערב, כי אכן נכון, הכל זקוקים לרחמי שמים.

רגע, זו לא חכמה להחליט 'אני לא אומר מילה', הרי לשכן אין כסף לבנות הוא זקוק לגמח"ם, בבקשה תשיג לו איזה גמ"ח של כמה אלפי דולר, אתה מוכרח לעזור לו עם רחמנות אמיתית. אתה מסכים? מה יש לי לעשות איתך, אין ברירה, טוב אעשה כבקשתך. אם ככה בא נעלה - - -

הישיש נכנס לדירתו החדשה, יצא עם בקבוק יין שרף. הם עלו יחד לשכן: באנו לשתות לחיים על חתימת בניה של השכנים! אשרי העם שככה לו!

בניגוד לקורח שלקח מקח רע לעצמו, ישנם שיודעים להשתמש בכישוריהם להשכין שלום ולפורר מחלוקות ומדנים. כזה הוא הסיפור שנשמע מפיו של המגיד רבי ראובן קרלינשטיין שליט"א:

יש לי חבר חסיד גור ירא שמים, אביו עבר את מאורעות השואה האיזומה, וכאשר עלה לארץ ישראל התגורר בהרצליה. בזקנותו עקר את מגוריו לבני ברק. ביום השני לבואו לדירה החדשה, דפק אצלו יהודי בדלת:

שלום עליכם! עליכם שלום! אני שכן וותיק כאן בבניין. הזקן הכניס אותו פנימה והתיישבו בשמחה. השכן פותח בדברים: אתה צריך לדעת כי כאן בבנין ישנו סכסוך, לא ממש סכסוך, ריב, אבל בעיה. והיא, אחד השכנים מעוניין לבנות ואנו כמובן לא מסכימים, כי זה גורר לכלוך ורעש וכו'. לנו אין כל כך את הכח למנוע ממנו את הדבר. וכיון שאתה יהודי מבוגר, לך תהיה אפשרות אמיתית לטעון ולתבוע כי הבניה תקשה עליך מאד, וכי לא באת לבני ברק בשביל לסבול, כך אולי נוכל למנוע ממנו את הבניה.

מי השכן מה שמו? שאל הזקן, הוא נתן לו את השם והקומה, השכן מלמעלה. הזקן שמע והשניים נפרדו: טוב, אני כבר אדע מה לעשות, תודה רבה, הפטי הישיש.

השכן עזב את המקום, והשכן החדש הזקן התרומם מכיסאו נטל את שבעים וחמש שנות חייו, עלה בגרם המדרגות אל השכן היהודי מלמעלה - המעוניין לבנות. שלום, אני השכן החדש מלמטה. הו! שלום עליכם, כן השבוע באתם לגור מהרצליה.

למעשה אתה היית צריך לבוא לביקור היכרות בביתי, אבל כיון שהבנתי כי אין לך זמן לכך, נאלצתי לעלות אליך, האם אפשר להיכנס? בבקשה, היכנסו אפשר לשבת.

הזקן התיישב: אולי כוס תה אם אפשר ...

עוד מעט הוא יבקש ללון בביתי, מה קורה כאן?! חשב היהודי לעצמו, ומיהר להכין לו כוס תה חם.

היות ואנו שכנים חדשים, אשמח מאד לקיים עתה פגישת היכרות. והזקן החל להתעניין: כמה שנים אתה מתגורר כאן בבנין? כמה ילדים אתם מגדלים בדירה הזו וכו' - סדרת שאלות והתעניינות.

לאחר שקיבל תשובות, אמר הזקן: מה שאני מבין, כי יש לך עשרה ילדים, עדיין לא חיתנת ילד, זאת אומרת - שתיים עשרה נפשות.

כן ברוך ה', וכמה חדרים לדירה שלך? שתיים וחצי גדולים לא קטנים, ומסתדרים איך שהוא. אגלה לכם סוד, גם במטבח אני מניח מזרון ובערב אחרי הניקיון ישנים גם שם, ברוך ה'.

ומדוע שלא תרחיבו קצת? לא נורא מצטמצמים ונדחקים. מה יש? וכי לא כדאי להקל קצת על הדחק?

האמת כי רציתי, אבל הבחנתי שיש התנגדות חריפה מאחד השכנים, אז נאלצתי לסגת מהרעיון. אבל מדוע שלא תבנה? הסברתי לך, מה אני יכול לעשות שלא נותנים לי לבנות.

רצוני לשאול: אם בכל זאת תרצה לבנות, איך תיקח כסף לבניה?

הופיע הספר שרבים ציפו לו!

"אנשי אמונה"

זהו סיפור תולדותיהם, חייהם ופועלם של צדיקי משפחת פינטו זיע"א

ניתן להשיג במשרד המכון בטל: 02:6433605
המפה ראשית: משה נידם - 02:5400902

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

כיבוד אב ואם

המספר לשון הרע על אחיו הגדול, על בעל אמו או על אשת אביו, עובר על מצות כיבוד אב ואם, שאף אלו בכלל המצוה. ואם מדבר ח"ו על אביו או אמו ממש, מלבד שעובר על מצוה זו, הרי הוא גם בכלל 'ארור מקלה אביו ואמו'.

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חגיגה פינטו שליט"א

מן האוצר

הנה שמו של "קורח",
מכיל את אותיות "רחוק",
והפלא הוא ש"קרח" עולה
גם במנין גימטריא "קרוב".
ועל פי זה נבין את התכונה
המעניינת של קורח. קורח
טען (שם ט"ז ג') "רב לכם כי
כל העדה כלם קדשים ובתוכם
ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'".
כלומר, קורח שהיה מנושאי הארון ידע
את תכלית בניית המשכן (שמות כ"ה ח') "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"
בתוכו לא נאמר, אלא "בתוכם", מלמד שבתוך כל אדם מישראל ישנו
מקדש מעט. לכן הייתה טענתו של קורח כי כל אדם מישראל מגיע לו
להיות מקורב להקב"ה, ואם כן "מדוע תתנשאו על קהל ה'". אולם הוא
טעה, מפני שלא היתה כוונתו לשם שמים, ואז גרם שיתרחש בדיוק להיפך
שנוצר ריחוק, בזה שלקח עצמו לצד אחר להיות נחלק, הרי שעל ידי כך
הוא גרם לריחוק בעם ישראל.
וזהו שכתוב "מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך". (עדות פרק ה' משנה

יש מחלוקת ויש מחלוקת

ז'). כי לקורח היתה אפשרות לקרב את עם ישראל, וכמו שהוכחנו בזה
שנשא את הארון והכיר "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'". אך
המעשים שלו גרמו לו לקלקל במקום לתקן, ולהרחיק במקום לקרב.
ולכן נענש במידה כנגד מידה, שנתרחק מקרבת המחנה שבלעה אותו
האדמה.

ואת ההיפך הגמור, מצינו אצל הלל ושמאי. כל מחלוקתם היתה לשם
שמים ורק בתוך בית המדרש, ובכל זאת היו בית הלל עלובין ושונים את
דברי בית שמאי לפני דבריהם, ולכן נקבעה הלכה כמותן, שאחר ששנו
את דברי בית שמאי וחקרו וראו שהם לא אליבא דהלכתא אז הם הביעו
את דעתם ובדרך ארץ. וכשיצאו מבית המדרש השלימו ביניהם.

וזהו מה שאומרים חז"ל (יבמות יד:): אף על פי שנחלקו בית הלל ובית
שמאי בצרות... לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל ולא
בית הלל מבית שמאי - ללמדך שחיבה ורעות נוהגין זה בזה, לקיים מה
שנאמר "האמת והשלום אהבו". נמצא שתחילתה וסופה של מחלוקת
הזו היא רק לשם שמים, ולכן נתקיימה מחלוקתם, מה שאין כן קורח
שכל כוונתו הייתה לכבוד עצמו ולכן לא נתקיימה מחלוקתו ונזכר הוא
לדיראון עולם.

מן המעיין

שיוכלו בחייהם לשוב
בתשובה ושב ורפא
להם

חיים בפרשה

ממשנתו של

הקדוש רבינו

חיים בן עטר זיע"א

"ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם."

(טז טו)

הכוונה לצד שראה הפלאת שנאת הרשעים עימו, מזה הכיר
היותם בחינת הרע גמור אשר טבעו לשנוא בחינת הטוב שנאת
מות בלא סיבה, ולזה אמר אל ה' אל תפן אל מנחתם.

והכוונה בזה, לצד שאין לך אדם שאין בידו מצות ומעשים טובים,
וכבר קדם לנו שאין הקדוש ברוך הוא מקפח שכל בריו ובריה
(ב"ק לח:), ואפילו של רשעים, דכתיב (דברים לב ד) אל אמונה
ואין עול. וצא ולמד משכר פסיעותיו של אותו רשע (סנהדרין
צו), אשר על כן חש משה שתעמוד להם איזה מצוה שבידם,
שהזכות תולה, לזה ביקש מה' ואמר אל תפן אל מנחתם, פירוש
אפילו זכות שכבר הגיעה מנחה לה' לא יפן לה ולא יביט אליה.

ואם תאמר איך יבטל מדתו יתברך לאנשים ההם לעוות משפטם,
דע כי הצדיקים יש כח בהם להפקיע זכות הנמצאת לרשעים,
כשיראו שהם מוחלטים ברע, והוא סוד צדיק מושל ביראת
א-להים (ש"ב כג ג). פירוש מושל ביראת ה', שיעשה האדם,
אם יראה בעיניהם להפקיע זכותו ממנו, יש כח בידם, מה שאין
הקדוש ברוך הוא כביכול עושה. ותמצא בדין שלמטה כיוצא
בדבר, שיכולין בית דין להפקיר נכסי אדם רשע כאומרם (יבמות
פט:): הפקר בית דין הפקר.

"ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי". (טז א)

טענתו של קורח היתה, מאחר ובני עמרם הבכור, נטלו את
המלוכה והכהונה הגדולה, אם כן מן הראוי שהנשיאות תינתן לו -
שהוא בן יצהר, השני לעמרם.

לכן, מעיר החיד"א הזכיר הכתוב את יחוסו: "בן קהת" - אף
שגרשון היה הבכור, מכל מקום בניו לא נשאו את הארון, כי אם
בני קהת. ומכאן שהגדולה אינה ניתנת לפי הגיל.

וכמו כן הזכיר את לוי, שגם לוי עצמו שזכה לכהונה, לא היה
הבכור, כי קדמו לו ראובן ושמעון. והרי זו הוכחה שהכל תלוי
בצוויו של מקום.

"ואת אשר יבחר בו יקריב אליו". (טז ה)

על שאלתו של רבי צדוק הכהן מלובלין שתמה, למה אין כל כהן
מזרע הכהנים מברך בכל יום "שעשני כהן", כמו שישראל מברך
"שלא עשני אשה"?

השיב האדמו"ר רבי אברהם-מרדכי מגור: הנה במכילתא שנינו,
כי לפני שחטאו בניישראל בעגל היו כולם ראויין להיות כהנים,
כמו שנאמר "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", רק החטא גרם
שהכהנים לבדם ייבחרו לגשת אל הקודש. נמצא אלמלי הכהן
מברך "שעשני כהן", הריהו כמתכבד בקלון חברו...

(ואפשר גם שלכאורה, הכהן מברך על כך כל יום בברכת "אשר
קדשנו בקדושתו של אהרן").

וילעמד בין החיים ובין המתים". (יז ג)

בדרך זו פירש הבבא סאלי זיע"א את עבודת הכהן הגדול מאחיו:
אהרן הכהן, עמד בתפילה לפני השי"ת על ההבדל בין החיים
למתים. החיים יכולים לעבוד את ה' ולידבק במצוותיו, והמתים
- לא המתים יהללו י-ה.

ובזה מצא אהרן לסגור על עם ישראל ולבקש שינצלו מהגזירה,
כי מה בצע במיתתם הרי אז לא יוכלו לעבוד את ה', לעומת מי
שיש נשמה באפו ויכול להללו ולעבדו.

וכששמע ה' את דברי אהרן, מיד "ותעצר המגפה", כדי

ארזי הלבנון

לדמותם של חכמי ישראל

הגאון רבי עזריאל הילדסהיימר זצ"ל

שמיזג בתוכו יסודות של הישיבה המסורתית עם תוכנית לימודים בתחומים של חכמת ישראל לשונות ופילוסופיה. בית מדרש זה, שסימל את הפסוק שהציב ראש הישיבה בסמלו "בכל דרך דעהו", עמד על תלו עד לסגירתו בידי הנאצים י"ט ש.

למרות שרבי עזריאל היה טרוד מאד בענייני הציבור, אע"פ כן לא חדל מללמד ש"ס ופוסקים בבית המדרש, והשיב תשובות לשואלין מקהילות שונות, תשובותיו נדפסו לימים בספר "שו"ת רבי עזריאל הילדסהיימר", במקביל לספר חידושי תורה על הש"ס שראו אור בשנים האחרונות. כמו כן ההדיר ספרי ראשונים שהעשירו את עולם התורה וההלכה.

רבה של קהילת מגנצא, רבי מאיר ליהמן, העיד כי בתקופת לימודיו אצל רבי עזריאל בקהילת הלבנשטאט, לימד רבו שיעור בפוסקים מידי בוקר בשעות 4:00 - 6:00. בשעות היום לימד שיעורים נוספים, והאחרון בהם בשעות 8:00 - 10:00 בלילה. בשבתות נהג ללמד שיעורים בכל שעות לפני הצהריים, ובחורף גם בליל שבת קודש.

למרות עומס עבודתו הרב, לא ביטל רבי עזריאל אף שיעור, אפילו אם נסע במשך כל הלילה הקודם בעבור צורכי ציבור. פעם אחת בלבד לא קיים את שיעוריו במשך יומיים, משום שהיה טרוד במגבית בשביל שתי יתומות, שנותרו בחוסר כל לאחר פטירת אביהן. כשהיה עליו לנסוע, עשה מראש חשבון מדוקדק של שעות הלימוד שמהן יעדר, והשלימן קודם נסיעתו.

בשולי איגרת, מערב יום הכיפורים תרנ"א, שצורפה למשלוח כספים לנפגעי שריפה שהשתוללה בשכונת היהודים בסלונקי, מציין רבי עזריאל: 'ואני מוכרח לסיים מפני שכבר הולכים לבית הכנסת ל"כל נדרי".'

מסירתו לצרכי הכלל והפרט לא ידעה גבולות. כך למשל סיפר רבי ישראל מסלנט, כי באחד מערבי יום הכיפורים, כשהקהל הלך לבית הכנסת לתפילת כל נדרי, נראה רבי עזריאל רץ ברחובות ברלין ובידו ספר. באותם ימים שהה רבי ישראל מסלנט בעיר ובדיוק בשעה זו הוא פוגש במרוצתו. לפשר ריצתו בעת כזו, השיב לו רבי עזריאל, כי הוא ממחר לגרל פלוני, שאינו מוכן לשחרר את החיילים היהודיים ליום הכיפורים. לכן נטל עימו את ספר החוקים הגרמני, כדי להוכיח לו שלפי החוק עליו לשחררם לאלתר.

למען ציון וירושלים, הקדיש רבי עזריאל את מיטב שנותיו. פעולות רבות וחשובות למען יושבי הארץ ורווחתם הכלכלית, נעשו על ידו וביוזמתו, לצד החזקת מוסדות תורה וחסד, עד שכיניו רווח כפי יושבי הארץ "נשיא ארץ ישראל".

באחת השבתות, בעודו יושב בסעודה שלישית, נודע לו שבבית הכנסת התחילו להתפלל תפילת ערבית בטרם המועד הקבוע של יציאת השבת. ללא שהיות ובריצה מהירה לבית הכנסת דפק על הבימה והכריז, שאם יתחילו להתפלל עוד פעם - אפילו חצי דקה לפני הזמן המותר - אזי הוא יקח את מפתחות בית הכנסת אליו, ולא יפתחנו אלא רק עם צאת השבת.

כזו היתה מנהיגותו של הגאון רבי עזריאל הילדסהיימר זצ"ל, מי שכיהן ברמה כרב קהילת אייזנשטאט שבהונגריה, ומצודתו הרוחנית התפרסה על פני מדינות רבות, להרבות חיילים לתורה ולמצוותיה. רבי עזריאל הילדסהיימר נולד בהלברשטאט שבגרמניה, ואת יסודות תורתו ינק מפיו של אחד מגדולי התורה, בישיבתו של הגאון רבי יעקב עטלינגר זצ"ל, בעל ה"ערוך לנר" באלטונה שלייד המבורג.

בשנת תרי"א נתמנה לרב בקהילת אייזנשטאט שבהונגריה, שם יסד ישיבה ובית מדרש לרבנים. היתה זו ישיבה ראשונה מסוגה, שבתוכנית הלימודים שלה נכללו גם לימוד לשונות וחכמת ישראל. מספר התלמידים גדל משנה לשנה. והמסיימים כיהנו כרבנים בקהילות שונות. מהלך זה ספג התנגדות וביקורת, הן מצד הרפורמים והן מחוגים מסויימים בציבור החרדי, אך גדולי רבני הונגריה וגרמניה הכירו בגדולתו וסמכו את ידיהם על ישיבתו.

כך למשל, אנו יודעים על התבטאות מעניינת מאוד של גאון המוסר רבי ישראל מסלנט זצ"ל, אשר עמד בקשרים הדוקים עם רבי עזריאל. רבי ישראל ביקר בעת שהותו בברלין, בשיעור בהלכה שלימד רבי עזריאל בנות בכיתה העליונה בבית הספר ללימודי קודש בקהילתו. לאחר מכן אמר רבי ישראל מסלנט, כי הוא מקנא בחלקו של רבי עזריאל בעולם הבא, בזכות לימוד זה.

רבי עזריאל נלחם במאמרים בעיתונות ובחברות נגד "המתקנים" שהייתה להם אחיזה בעיר. אך בגלל המלחמה במתקנים מחד גיסא, ומאבק של החסידים נגדו מאידך גיסא, עקר לברלין. לאחר מו"מ ארוך עם פרנסי ברלין, הצליח לייסד את בית המדרש לרבנים,

אנשי אמונה - תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

פאסט! שיהיה לך בהצלחה". חלפו ימים ומשה מיודעינו שמע שרבי חיים פינטו זיע"א נפטר, ומכיון שעזו היה חפצו לזכות במצוה הקדושה של הורדת גופו של הצדיק אל תוך הקבר, הוא מיהר אל בית העלמין כדי לנסות ולרכוש את המצוה היקרה הזו. אלא שהשעה היתה כבר מאוחרת, ושני יהודים כבר זכו במצוה.

משה התעצב מאוד אל לבו על שלא זכה במצוה חשובה זו, והחל לבכות. באותו לילה, כך סיפר למו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א אחד מנכדיו, הוא חלם שהינו עומד על הגג, ורבי חיים זיע"א אומר לו: "משה, אל תתעצב! המצוה היא כולה שלך. הקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה".

כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, פגש במרוקו יהודי זקן בשם משה, ואמר לו: יש לך בכיסך ארבע פרוטות, תן לי פרוטה אחת, ובנותר תקנה היום כרטיס הגרלה ותרויח סכום של 900 פאסט.

מצויד בברכת הצדיק, ניגש משה לדוכן מכירת ההגרלות, רכש כרטיס בשלש פרוטות וזכה בסכום גדול של תשע מאות פאסט.

לאחר כמה ימים פגש משה שוב את הרב, לשאלת הרבאם הוא קנה את הכרטיס? השיב משה בחיוב - האם הרווחת כסף? המשיך הרב לשאול - הרווחת. השיב - וכמה הרווחת? שאל שוב הרב. - סכום גדול. השיב. אמר לו רבי חיים זיע"א: "אתה לא רוצה לגלות כמה הרווחת! נכון שהרווחת תשע מאות